

Asia: VN/11443/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista annetun direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Millaisia vaikutuksia näette ehdotettujen muutosten aiheuttavan?

Lainsäädännön vaatimusten täyttäminen tulee aiheuttamaan kustannuksia kaikille talouden toimijoille, jotka ovat velvollisia noudattamaan esteettömyysvaatimuksia. Kustannusvaikutukset on pyrittävä minimoimaan erityisesti pieniltä erikoiskaupan toimijoilta, mutta myös koko kaupan alalta.

Jokainen erikoiskaupan toimija käyttää maksupäätteitä ja verkkokaupan osalta maksupalveluiden tarjoajien tuottamia maksujärjestelmiä.

Näihin aiheutuvat muutokset tulevat joko suoraan tai välillisesti kauppojen maksettavaksi. Maksettavat kuukausittaiset korvaukset nousevat ja mahdolliset perittävät provisiot nousevat. Näiden kustannusten osalta olisi tehtävä tarkempi kustannusten arviointi.

Pitkä siirtymäaika helpottaa yritysten mahdollisuutta valmistautua muutoksiin. Tärkeää on pitää kiinni siitä, ettei uusia vaatimuksia tuotteisiin takautuvasti. Yritykset tarvitsevat selkeää ohjeistusta uusista esteettömyysvaatimuksista ja mitä ne käytännössä tarkoittavat alakohtaisesti. Järjestelmään tarvitaan myös joustavuutta.

Kysymyksiä lausunnonantajille

Lakiuudistuksen valmistelun aikana on keskusteltu valvontakokonaisuuden järjestämisestä.

Valvontakokonaisuus on kuitenkin tässä vaiheessa osin avoin.

Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa valvontaan kokonaisuudessaan.

Miten tuotteiden ja palvelujen esteettömyyden valvonta olisi tarkoituksenmukaista järjestää?

Olisi perusteltua, että yksi viranomainen vastaisi kutakin tuoteryhmää koskevasta valvonnasta. Se helpottaa yritysten asiointia viranomaisten kanssa ja valvonnan vaatima osaaminen, ja sen vaatimat resurssit olisivat yhden viranomaisen käsissä.

CE-merkittyjä tuotteita valvoo jo nyt Tukes. Sen perusteella uudetkin CE-merkityt esteettömät tuoteryhmät kuuluisivat Tukesin valvontaan.

Lausunnonantajia pyydetään kommentoimaan erityisesti palvelujen valvontaa (esitysluonnoksen luku 4.2.6, sivut 83, 85 – 87), kun digitaalisten palvelujen valvonta on tarkoitus keskittää edelleen Etelä-Suomen aluehallintoviraston saavutettavuusvalvonnan yksikköön. Lisäksi pyydetään ottamaan kantaa sähköisen viestinnän palvelujen ja audiovisuaaliseen mediaan pääsyn valvontaan sekä liikennettä koskevien esteettömyystietojen esittämisen valvontaan (laki liikenteen palveluista).

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on oikea taho verkkokauppojen esteettömyyden valvontaan. On perusteltua keskittää toiminta yhteen pisteeseen, jolloin osaaminen ja resurssit ovat riittävällä tasolla. Valvontaviranomaisella pitää olla kyky ohjeistaa ja antaa neuvontaa yrityksille, jotta ne pystyvät täyttämään vaatimukset. Viranomaisen riittävä resurssointi tältä osalta pitää varmistaa hyvissä ajoin ennen siirtymäajan päättymistä.

Ohjeistukset tulee olla käytössä jo riittävän ajoissa ennen vaatimusten soveltamista. Varsinkin pienemmät erikoiskaupan toimijat tarvitsevat selkeää ohjeistusta täyttääkseen vaatimukset, kun soveltaminen alkaa.

Erityisesti tuotteiden markkinavalvonnan järjestäminen on esityksessä vielä avoin. Lausunnonantajia pyydetään esittämään näkemyksenä alla esitettyihin (esitysluonnoksen luku 4.2.6.3, sivut 84-85) vaihtoehtoihin markkinavalvonnan järjestämisestä.

CE-merkityt: Tukes, verkkokaupat: ESAVI

Valmistelussa on ollut esillä erilaisia vaihtoehtoja:

-

Rakennettu ympäristö

Esteettömyysdirektiivin vaatimukset rakennetulle ympäristölle on esitetty esteettömyysdirektiivin liitteessä III. Jäsenvaltiot voivat päättää kansallisesti, onko rakennetun ympäristön täytettävä liitteessä III vahvistetut esteettömyysvaatimukset. Tässä vaiheessa esitetään, että rakennettua ympäristöä koskevia vaatimuksia ei otettaisi mukaan tähän esitykseen vaan sen soveltamisesta päätettäisiin myöhemmin (ehdotus esitysluonnoksen sivuilla 92-94). Lausunnonantajia pyydetään lausumaan erityisesti siitä:

- Miten esteettömyysdirektiivin soveltaminen palvelun tarjoajan vastuulla olevaan rakennettuun ympäristöön konkreettisesti edistäisi esteettömyyttä ja kuinka laajamittaiseksi arvioitte vaikutukset rakennetun ympäristön esteettömyyteen?**
- Minkälaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte esteettömyysdirektiivin soveltamisella rakennettuun ympäristöön olevan palvelun tarjoajalle? Kuinka suuren osuuden esteettömyysdirektiivistä aiheutuvista kokonaiskustannuksista ne muodostaisivat?**

-

Muita huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

On positiivista, että mikroyrityksille ei aseteta mahdollisesti kohtuuttomia kustannuksia aiheuttavia vaatimuksia. Olisi tärkeää huomioida myös tilanne, jossa yritys kasvaa rajan yli. Millaisia vaatimuksia ja millä aikataululla yritykseltä silloin vaaditaan?

E-kirjojen osalta kustannusvaikutukset tulevat olemaan merkittäviä. Vaadittava uusi tekniikka edellyttää laajoja muutoksia koko arvoketjussa. Erityisen tärkeää on, että vaatimuksia ei aseteta taannehtivasti, vaan muutokset toteutetaan sääntelyn voimaantulon jälkeen ilmestyvissä teoksissa.

Siirtymäajat ovat pitkiä ja ne tarvitaan, jotta kustannukset saadaan jaksettua riittävän pitkälle ajalle. Ajan kuluessa tapahtuu myös luontaista laitteiden ja prosessien kehitystä, joka myös rajaa lisäkustannuksia.

Sääntelyn lähtökohta, toimintarajoitteisten ja vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen ovat sellaisenaan tärkeä ja kannatettava lähtökohta.

Ropponen Jukka
Erikoiskaupan liitto Etu ry